

УДК 631.452: [631.95:631.416] (477.54)

Крохін С.В., Шаламов О.О.*Державний біотехнологічний університет***РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ
НА ПРИКЛАДІ ФГ «ДЖЕРЕЛО»**

The ecological and agrochemical rationale for increasing soil fertility in the fields of FG "Jerelo" of Lozova district, Kharkiv region.

Активний поступ України до Євросоюзу в умовах фінансово-економічної кризи, реформації земельних відносин, становлення ринкових механізмів господарювання при різних формах власності на землю та засоби виробництва різко посилив в державі попит на доробки в галузі ґрунтознавства, зокрема на оцінку стану головного національного багатства та еколого-агрохімічне обґрунтування підвищення родючості ґрунтів зокрема і на полях конкретних господарств нового типу.

Мета досліджень - аналізувати та обґрунтувати великомасштабного обстеження ґрунтів та розробити рекомендації щодо родючості та раціонального використання земель ФГ «Джерело».

Об'єкт досліджень - явища погіршення агровиробничих властивостей та екологічних функцій ґрунтів на полях ФГ «Джерело».

Предмет досліджень - показники рН, вмісту гумусу та рухомих (доступних для рослин) сполук NPK, їх вплив на еколого-агрохімічні параметри ґрунтів.

Методи досліджень - аналіз карти ґрунтів та агрономічних картограм і аналіз зразків для лабораторно-аналітичних досліджень, лабораторно-аналітичні методи визначення, для подальшої роботи з агрохімічними матеріалами (вміст фосфору, загальний вміст гумусу, вміст азоту та калію).

Для прикладу та огляду матеріалів надано зразки складених таблиць та результатів в скороченому форматі.

***Агрохімічна характеристика ґрунтів ФГ «Джерело» Лозівського району,
Харківської області***

№ та площа поля	Площа групи	Агрохім. група	Гумус %	мг/100 г ґрунту			
				N	P ₂ O ₅	K ₂ O	pH
1	2	3	4	5	6	7	8
Поле, 55 га	11	N6,3 P 18,3 K21,0	2,3	6,30	18,3	21,0	5,23
	17	N7,14 P 10,4 K23,9		7,14	10,4	27,5	5,18
	27	N7,14 P 10,4 K23,9		7,14	10,3	20,2	5,46

За оглядовими даними можна сказати, що вміст азоту на полях коливається від 6,3 до 7,14 що являється низьким, навіть дуже низьким. Для підвищення вмісту азоту рекомендується впроваджувати в сівозміну більше бобових культур та елементарно органічні та мінеральні добрива при обробітку. З

фосфором ситуація дещо інакша, його вміст навпаки є високим від 10,4 - 18,3 незважаючи на високий загальний вміст фосфору в ґрунтах він переважно знаходиться в малорухомих формах. Ступінь його використання рослинами з ґрунту становить лише 3-5%. З калієм ситуація така як і з фосфором, але надмірне калійне живлення рослин також негативно позначається на їх зростанні і розвитку. Виявляється воно у виникненні між жилками листя блідих плям, які з часом буріють, а потім листя опадає. Тому оптимально розроблений план калійного живлення рослин в значній мірі буде впливати на продуктивність і якість врожаю. Кислотність ґрунту коливається від 5,1 до 5,5 що являється слабо кислим. Регулювання кислотності слід проводити гіпсуванням однак отриманий результат кислотності не вимагає втручання.

Висновок. Пошук перспективних шляхів раціонального землекористування та відтворення родючості ґрунтів обтяжується гострим протиріччям між потребою прискорення економічного розвитку та екологічними вимогами, адресованими конкретному власнику землі, який мусить дбати про збереження родючості ґрунтів, рясного біорізноманіття та екосоціального комфорту. Запровадити в практику господарювання на полях ФГ «Джерело» та сусідніх господарств рекомендації щодо відтворення родючості ґрунтів та раціонального використання земель, розроблені на основі характеристики опідзолених, чорноземних, у т.ч. еродованих ґрунтів на межі Лісостепу і Степу у Лозівському районі Харківської області.

Список літератури:

1. Агрохімія і ґрунтознавство. Вип. 12 // Агроґрунтове районування України - К: Урожай, 1969 / Гринь Г.С. Агроґрунтові райони Лісостепової зони Лівобережного високого та низовинного Лісостепу. - С 62-91.
2. Ґрунти Харківської області // В.Ф. Бобришова, О.Ф. Грижимало, В.Т. Мамонтов. - Харків, 1970.
3. Картографія ґрунтів: підручник / [Д.Г. Тихоненко., В.В. Дегтярьов, М.О. Горін та ін.]; за ред. Д.Г. Тихоненка, ред. укладач М.О. Горін. - Х.: Майдан, 2014. - 394 с.; іл.
4. Ґрунти України і підвищення їх родючості / М.І. Полупан, Д.Г. Тихоненко, В.В. Медведєв та ін. - Київ: Урожай, 1988. - Т.1 291с., т.2 - 175 с.
5. Моніторинг ґрунтів України . Концепція. Підсумки. Завдання. (2-е переглянуте та доповнене видання) / В.В Медведєв - Харків: КП «Міська друкарня», 2012